

Hướng dẫn soạn văn lớp 6- Bài: Phương pháp tả cảnh

I. Phương pháp viết văn tả cảnh

Câu 1 Phương pháp viết văn tả cảnh (Trang 46 – 47 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Đọc ba văn bản sau

Trả lời:

Học sinh đọc 3 văn bản sách giáo khoa ngữ văn lớp 6 tập 2 trang 46-47. để trả lời các câu hỏi phía dưới.

Câu 2. Trả lời các câu hỏi

a. Văn bản đầu miêu tả hình ảnh dựng Hương Thụ, trong một chặng đường của cuộc vượt thác. Tại sao có thể nói, qua hình ảnh nhân vật, ta có thể hình dung được những nét tiêu biểu của cảnh sắc ở khúc sông có nhiều thác dữ?*

b. Văn bản thứ hai tả quang cảnh gì? Người viết đã miêu tả cảnh vật ấy theo một thứ tự nào?

c. Văn bản thứ ba là một bài văn miêu tả có ba phần tương đối trọn vẹn. Em hãy chỉ ra và tóm tắt các ý của mỗi phần. Từ dàn ý đó hãy nhận xét về thứ tự miêu tả của tác giả trong đoạn văn (miêu tả từ trên xuống dưới, từ xa đến gần, từ ngoài vào trong, từ khái quát đến cụ thể hay theo thứ tự thời gian ...).

Trả lời:

a. Miêu tả Dựng Hương Thụ làm nổi bật cảnh thác dữ

– Hoạt động nhanh, gấp rút: “nhanh như cắt” thả, rút sào

– Ngoại hình: Như một pho tượng đồng đúc, hai hàm răng cắn chặt, quai hàm bạnh ra, cặp mắt nảy lửa trên ngọn sào.

– Sử dụng biện pháp so sánh: hiện lên cảnh thác dữ, cảnh thiên nhiên hùng vĩ.

b. Đoạn văn miêu tả dòng sông Năm Căn và rừng đước

– Tác giả miêu tả từ gần đến xa, từ thấp đến cao

– Hình ảnh so sánh độc đáo, chi tiết miêu tả sinh động: nước âm ỉ đổ ra biển đêm ngày như thác, cá bơi hàng đàn như người bơi ếch, đước dựng đứng như dây tường thành dài vô tận...

c. Miêu tả lũy tre bao quanh làng

– Từ đầu... màu của lũy: giới thiệu về lũy làng

Hướng dẫn soạn văn lớp 6- Bài: Phương pháp tả cảnh

- Tiếp ... lúc nào không rõ: miêu tả các vòng của lũy
- Còn lại: cảm nghĩ về tình cảm của thảo mộc

II. Soạn phần luyện tập bài Phương pháp tả cảnh

Câu 1. Nếu phải tả quang cảnh lớp học trong giờ viết bài tập làm văn thì em sẽ miêu tả như thế nào? Hãy suy nghĩ và trả lời theo sự gợi ý sau:

- Em sẽ quan sát và lựa chọn những hình ảnh cụ thể, tiêu biểu nào cho quang cảnh ấy?*
- Em định miêu tả quang cảnh ấy theo thứ tự như thế nào?*
- Hãy viết mở bài và kết bài cho bài văn này.*

Trả lời:

a. Tả quang cảnh lớp học trong giờ viết tập làm văn:

– Hình ảnh trong lớp học: thầy cô, cảnh không gian lớp, đồ vật trong lớp, các bạn học sinh. Đặc tả một, vài bạn nổi bật.

Hướng dẫn soạn văn lớp 6- Bài: Phương pháp tả cảnh

b. Thứ tự miêu tả: Theo trình tự thời gian, từ khi có trống vào lớp tới khi phát đề, các bạn làm bài, cuối cùng giáo viên thu bài.

c. Mở bài: Giờ tập làm văn luôn là giờ học được mong đợi nhất trong lớp của em nên bạn nào bạn ấy cũng hào hứng, sôi nổi chờ cô phát đề. Đó là giờ học rèn cho chúng em thói quen “viết lách” xây dựng bài văn, đoạn văn của riêng mình.

Câu 2. Nếu phải tả quang cảnh sân trường trong giờ ra chơi thì trong phần thân bài em sẽ miêu tả theo thứ tự nào (theo thứ tự không gian: từ xa tới gần hay theo thứ tự thời gian: trước, trong và sau khi ra chơi)? Hãy lựa chọn một cảnh của sân trường trong giờ ra chơi ấy để viết thành một đoạn văn miêu tả.

Trả lời:

Trình tự tả quang cảnh giờ ra chơi:

- + Sân trường vắng lặng
- + Tiếng trống báo hiệu, học sinh ùa ra chơi
- + Có tốp chơi đá cầu, nhảy dây, có nhóm đứng nói chuyện...
- + Tả màu sắc, khung cảnh bầu trời, cây cối

Đoạn văn: Giờ ra chơi, mọi người ùa ra sân tíu tít như bầy chim non rời tổ. Phía trước cửa lớp em sân trường được chọn làm nơi đùa vui như nhảy dây, đá cầu, ô keo... Các bạn nữ lúc nào cũng nhanh nhẩu “chiếm” phần hơn trên khoảng sân đó để làm nơi nhảy dây. Đôi khi sự hò reo của các bạn nữ khi chơi khiến các bạn nam hào hứng cùng tham gia: đội nam và đội nữ. Khi chơi vui vẻ như vậy, em lại thấy lớp mình đoàn kết, gần gũi nhau hơn. Những giờ ra chơi này sẽ mãi là kỉ niệm đẹp trong lòng mỗi đứa học trò như chúng em.

Câu 3. Hãy đọc kĩ đoạn văn sau và rút lại thành một dàn ý.

BIÊN ĐẸP

Buổi sớm nắng sáng. Những cánh buồm nâu trên biển được nắng chiếu vào hồng rực lên như đàn bướm múa lượn giữa trời xanh.

Lại đến một buổi chiều, gió mùa đông bắc vừa dừng. Biển lặng, đỏ đục, đầy như mâm bánh đúc, loáng thoáng những con thuyền như những hạt lạc ai đem rắc lên trên.

Rồi một ngày mưa rào. Mưa dăng dăng bốn phía. Có quầng nắng xuyên xuống biển óng ánh đủ màu: xanh lá mạ, tím phớt, hồng, xanh biếc, ... Có quầng thâm sì, nặng trĩu. Những cánh buồm ra khỏi cơn mưa, ướt đẫm, thẫm lại, khô nhẹ bồi hồi, như ngực áo bác nông dân cây xong thửa ruộng về bị ướt.

Hướng dẫn soạn văn lớp 6- Bài: Phương pháp tả cảnh

Có buổi nắng sớm mờ, biển bốc hơi nước, không nom thấy đảo xa, chỉ một màu trắng đục. Không có thuyền, không có mây, không có sắc biếc của da trời.

Một buổi chiều lạnh, nắng tắt sớm. Những đảo xa lam nhạt pha màu trắng sữa. Không có gió mà sóng vẫn vỗ đều đều, rì rầm. Nước biển dâng đầy, quánh đặc một màu bạc trắng, lấm tấm những bọt phấn trên da quả nhót.

Chiều nắng tàn, mát dịu. Biển xanh veo màu mảnh trai. Đảo xa tím pha hồng. Những con sóng nhẹ liềm trên bãi cát, bọt sóng màu bưởi đào.

Mặt trời xế trưa bị mây che lỗ chỗ. Những tia nắng dát vàng một vùng biển tròn, làm nổi bật những cánh buồm duyên dáng, như ánh sáng chiếu đèn sân khấu khổng lồ đang chiếu cho các nàng tiên trên biển múa vui.

Thế đấy, biển luôn thay đổi màu tùy theo sắc mây trời. Trời xanh thắm, biển cũng thắm xanh, như dâng cao lên, chắc nịch. Trời rải mây trắng nhạt, biển mơ màng dịu hơi sương. Trời âm u mây mưa, biển xám xịt, nặng nề. Trời âm âm, biển đục ngầu giận dữ... Như một con người biết buồn vui, biển lúc tẻ nhạt, lạnh lùng, lúc sôi nổi, hả hê, lúc dăm chiêu, gắt gỏng.

Biển nhiều khi rất đẹp, ai cũng thấy như thế. Nhưng có một điều ít ai chú ý là: vẻ đẹp của biển, vẻ đẹp kì diệu muôn màu, muôn sắc ấy phần lớn là do mây, trời và ánh sáng tạo nên ...

(Vũ Tú Nam)

Trả lời:

Dàn ý của bài Biển đẹp diễn ra:

Mở bài: cảnh biển buổi sớm mai

Thân bài:

Buổi chiều (biển lặng, đục ngầu, đầy như mâm bánh đúc)

+ Biển trong ngày mưa rào

+ Biển chiều lạnh nắng tắt sớm

+ Sự thay đổi màu sắc tùy thuộc vào màu sắc mây trời...

Kết bài: Nguồn gốc của hình ảnh biển đẹp